

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD Žatec,
s. r. o.**

Hošťálkovo nám. 132, 438 01 Žatec

Identifikátor školy: 600 010 996

Zřizovatel: Svaz Českých a moravských spotřebních družstev, Těšnov 5/1163, Praha 1

Školský úřad Louny

Termín konání orientační inspekce: 6. 7. a 10. ledna 2000

Čj.	065 17/99-5031
Signatura	of3zt302

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní údaje

Škola je výlučně zaměřena na službové studijní a učební obory. Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol sdružuje SOŠ, SOU, domov mládeže a odloučené pracoviště. V letošním školním roce je tento stav žáků podle oborů a ročníků:

kód	obor	I.	II.	III.	IV.	V.	celkem
64-41-L/521	Podnikání v oborech obch. a sl.	-	22	-	-	-	22
64-41-L/509	Podnikání v oborech tex. a oděv.	-	4	-	-	-	4
64-41-L/508	Podnikání v oborech potravin.	-	2	-	-	-	2
65-51-H/002	Kuchař - číšník pro pohostinství	33	23	19	-	-	75
65-52-H/001	Kuchař	-	2	-	-	-	2
65-53-H/001	Číšník - servírka	9	9	-	-	-	18
66-51-H/003	Prodavač - potravinářské zboží	1	-	-	-	-	1
66-51-H/004	Prodavač - smíšené zboží	2	7	10	-	-	19
31-58-H/003	Krejčová - dámské oděvy	3	4	-	-	-	7
31-59-H/003	Švadlena - konf. a prádlo	2	3	-	-	-	5
29-53-H/001	Pekař	1	-	-	-	-	1
29-54-H/001	Cukrář	6	2	6	-	-	14
65-42-M/002	Hotelová škola	-	-	-	-	20	20
65-42-M/004	Hotelnictví a turismus	30	21	17	-	-	68
66-41-L/502	Provoz obchodu /dálkové stud./	12	12	9	-	-	33
31-43-L/521	Oděvnictví /dálkové studium/	4	1	1	-	-	6
65-41-L/504	Společné stravování /dál. stud./	6	7	2	-	-	15
	C e l k e m	109	119	64	-	20	312

Důsledkem nízkého počtu žáků jak v učebních tak i studijních oborech jsou nesourodé kombinované třídy jako například P 1.C = krejčová, švadlena, prodavač smíšené zb. potravinářské zb., cukrář, pekař.

Personální zajištění výuky

Teoretickou výuku ve škole zajišťuje celkem 26 pedagogických pracovníků, včetně ředitele a jeho zástupců. Vzhledem ke specifčnosti odborných předmětů vyučují i 2 MOV, které jsou vyučené v oboru a mají úplné odborné vzdělání, kromě svého úvazku v odborném výcviku i odborné předměty ve škole. Následující tabulka uvádí počty pedagogických pracovníků podle jejich odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT č. 139/1997 Sb.

Kategorie	plně způsobilí	odborně zp.	Jen pedagog.	Nezpůsobilí	Celkem
Učitelé	13/50 %	7/26,9 %	-	6/23,1 %	26

MOV	2/33,3 %	2/33,3 %	-	2/33,3 %	6
Celkem	15/46,9 %	9/28,1 %	-	8/25,0 %	32

Na škole je teoretická výuka zajištěna poměrně vysokým procentem pedagogických pracovníků, kteří splňují úplnou pedagogickou i odbornou způsobilost a odbornou způsobilost. Totéž lze konstatovat i o kategorii MOV.

Materiálně technické podmínky

Teoretická výuka a z části i odborný výcvik probíhá ve třech pronajatých budovách, kde je k dispozici celkem 35 učeben, z toho 18 odborných. V letošním školním roce má škola celkem 12 tříd denního studia a 3 třídy dálkového studia. Součástí školy je i domov mládeže. Učebny jsou vybaveny běžným nábytkem, který je dobře udržován. Pro konfekční učební obory /krejčová, švadlena/ má škola vlastní dílny, kde je k dispozici cca 30 pracovních míst. Pro službové učební obory kuchař, číšník a cukrář má škola jednak vlastní odloučené pracoviště a další smluvní pracoviště v Žatci a blízkém okolí. Prodavačské učební obory mají zajištěn odborný výcvik na smluvních pracovištích. Škola nemá vlastní tělocvičnu. Školní hřiště, které je součástí areálu školy je využíváno hlavně v letních a podzimních měsících. Škola má fond učebnic, které jsou žákům půjčovány.

V rámci orientační inspekce se ČŠI zaměřila na zajištění odborného výcviku učebních oborů krejčová, zaměření pro dámské oděvy, švadlena, prodavačka potravinářského zboží a prodavačka smíšeného zboží.

Personální obsazení školy je na dobré úrovni. Materiálně technické podmínky umožňují ve sledovaných učebních oborech realizovat schválený program. V učebních oborech krejčová a švadlena lze materiálně technické podmínky hodnotit jako velmi dobré.

Společenskovědní předměty

Během orientační inspekce se ČŠI zaměřila na vyučování českého jazyka a literatury a občanské nauky. Bylo zhlédnuto šest vyučovacích hodin ve třídách SOU a SOŠ.

Časová dotace hodin je v uvedených předmětech v souladu s učebním plánem, tematické plány vycházejí z platných učebních osnov. Časové plány však většinou chybějí, což znemožňuje kontrolu. Tematické plány občanské nauky obsahují témata vztahující se k problémům drogových závislostí, xenofobie a rasismu.

Výuka českého jazyka je zajišťována plně pedagogicky a odborně způsobilými učiteli, občanskou nauku vyučují i učitelé neaprobovaní. Zde se zřetelně odráží rozdíl mezi kvalitou hodiny učitele příbuzné aprobace a učitele přírodovědného zaměření. Hospitované hodiny byly dobře připravené, většina z nich velmi dobré úrovně. Využití převážně frontálního vyučování bylo funkční a efektivní, přesto doporučuji (alespoň ve třídách s malým počtem žáků) používat moderní vyučovací metody. Hodiny českého jazyka a literatury odrážely rozdíl mezi žáky SOŠ a SOU v rozsahu a obtížnosti učiva, hodiny občanské výchovy vynikaly velmi otevřenou komunikací mezi učiteli a žáky.

Na základě těchto dílčích zjištění hodnotí ČŠI výuku společenskovědních předmětů jako velmi dobrou.

Odborný výcvik

V rámci orientační inspekce se ČŠI zaměřila na kvalitu vzdělávání v odborném výcviku následujících učebních oborech: krejčová - dámské oděvy, švadlena - výroba konfekce a prádla, prodavačka pro potravinářské zboží a prodavačka pro smíšené zboží.

ČŠI sledovala a hodnotila zejména plánování a přípravu výuky, podmínky, organizaci, formy a metody výuky, účinnost motivace, způsob hodnocení žáků, úroveň spolupráce a komunikace na pracovišti.

31-58-H/001 krejčová - dámské oděvy - II. ročník

31-59-H/001 švadlena - oděvní konfekce a prádlo - II. ročník

Odborný výcvik zajišťují 2 MOV, které jsou vyučené v oboru + ÚSO + DPS, čímž splňují všechny předepsané podmínky pro výkon funkce MOV. Odborný výcvik je prováděn u obou učebních oborů společně. MOV má zaveden deník evidence, kde je zaznamenána docházka a probírána látka. Součástí deníku evidence je i tematický plán. Při porovnání učební osnovy s tematickým plánem bylo zjištěno, že dotace hodin v tematickém plánu je značně vyšší než požadovaný počet hodin dle učební osnovy. Tento nedostatek byl odstraněn v průběhu orientační inspekce. Odborný výcvik probíhá na dílnách s dobrými psychohygienickými podmínkami. Vzhledem k počtu učňů na MOV prakticky po celou dobu odborného výcviku byl uplatňován individuální přístup k žákyním. Důraz kladen na samostatnou práci a osvojování jednotlivých technologických postupů. Jednotlivé operace byly chronologicky řazené. Důležitá zpětná vazba při prováděné kontrole hotovených výrobků. Společná výuka obou učebních oborů je spíše prospěšnější pro švadleny, které postupují rychlejším tempem než předpokládají učební osnovy. Stanovené pracovní cíle mají dlouhodobější charakter, vzhledem k tomu, že učni vykonávají odborný výcvik na zakázkové práci. Z toho vyplývá i individuální tempo práce podle obtížnosti hotovené zakázky. Vzhledem k rozdílnosti učebních oborů jsou přidělovány práce málo diferencovaně. Učnice se zúčastňují aktivně výukového procesu, je patrná dobrá komunikace MOV se žáky po celou dobu výuky. Při závěrečném individuálním hodnocení výukového dne probíhala živá diskuse nad výsledky, při nichž se hledaly důvody úspěšnosti, či neúspěšnosti. Snaha MOV vede učnice k sebehodnocení a zároveň i zdůvodnění výsledku sebehodnocení. Na dílně po celou dobu inspekce panovala velmi dobrá přátelská atmosféra.

Pracovní doba učnic 2. ročníku je 6 hodin tj. od 8,00 hod. do 14, 00 hod. což je v rozporu s § 16 odst. 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je provedena na začátku školního roku (zapsáno v deníku evidence OV) a též v průběhu školního roku. Vše zaznamenáno písemně, včetně podpisů žákyň.

Produktivní práce u těchto dvou učebních oborů není proplácena. Škola má zpracovanou směrnici o proplácení produktivní práce, která vykazuje nedostatky, ale u těchto oborů není dodržována. Při pohovorech s učnicemi bylo zjištěno, že učnice nevědí o existenci této směrnice.

Odborný výcvik učebních oborů krejčová a švadlena na základě vhodné přiměřenosti forem a metod výuky, dobré úrovně interaktivních vztahů na dílně lze hodnotit jako velmi dobrý. Nevyhovující stav je v organizaci práce, snížení fondu pracovní doby, který může vést k neplnění učebních osnov.

Celkově je tak odborný výcvik těchto dvou učebních oborů hodnocen ČŠI ještě jako dobrý.

66-51-H/003 prodavač - potravinářské zboží II. ročník

66-51-H/004 prodavač - smíšené zboží

Odborný výcvik vykonává 6 žáků shora uvedených učebních oborů na samoobslužní prodejně P - MARKET Žatec. Odborný výcvik je zajištěn smluvně. Smlouva byla předložena ke kontrole. Bylo zjištěno, že smlouvu je nutné doplnit podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. 354/1991 Sb. (pracovní doba), § 16 odst. 5 vyhl. č. 354/1991 Sb., (počet žáků na instruktora). Na uvedeném pracovišti při jednání s instruktorkou bylo zjištěno, že není veden deník evidence odborného výcviku. Učnice si zapisují do sešitu vykonávanou práci, kterou jim instruktorka stvrzuje podpisem a zároveň i hodnotící známkou za příslušný den. Vzhledem k tomu, že se jedná o inspekci v lednu 2000 je toto zjištění velmi nepříznivé. I přes tuto skutečnost lze konstatovat dle instruktorky, že učnice zadanou práci vykonávají svědomitě a dobře.

Produktivní práce je na této prodejně proplácena a byly předloženy výplatnice za měsíc říjen až prosinec 1999. Průměrné výdělky učnic na této prodejně byly od cca 250,- do 600 Kč. U učebního oboru prodavačka potravinářského zboží bude nutné přeřadit postupně žákyně na prodejnu zeleniny, aby mohl být splněn tento tematický celek. Na stávající prodejně se zelenina neprodává. U učebního oboru prodavačka smíšeného zboží bude nutné ve II. poletí přeřadit učnice taktéž na jinou prodejnu z důvodu plnění osnov a to prodej drobného elektroinstalačního zboží, kde je poměrně značná dotace hodin. Z důvodu neexistence pedagogické dokumentace na prodejně nebylo možné zjistit proškolení učnic z bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Slabá místa byla zjištěna zejména v oblastech organizování odborného výcviku, kontroly, přípravy a plánování. Na základě zjištěných skutečností hodnotí ČŠI odborný výcvik prodavačských učebních oborů jako nevyhovující.

Učební dokumenty

Byla provedena kontrola učebních plánů s rozvrhem u třídy P1.C, která se skládá ze 6-ti učebních oborů a má celkem 15 učňů. U učebních oborů krejčová - dámské oděvy a švadlena byla provedena úprava platných učebních plánů MŠMT z roku 1987 podle alternativního plánu z 31. května 1991 č.j. 16 994/91-21 s platností od 1. září 1991. U prodavačských učebních oborů byla provedena kontrola učebních plánů schválených MH ČR ze dne 14. července 1994 č.j. 170 013/94-74 s tímto výsledkem. U všeobecně vzdělávacích předmětů ve všech ročnících byly provedeny úpravy v povolené toleranci. U odborných předmětů učebního oboru krejčová i švadlena je v I. ročníku vynechán odborný předmět stroje a zařízení s dotací 1 hodiny týdně. Dále ve II. ročníku shora uvedené skupiny učebních oborů je odborný předmět ekonomika a organizace určen pouze pro prodavače s dotací 1 hodiny týdně. Pro učební obor krejčová a švadlena je tento odborný předmět až ve III. ročníku s dotací 2 hodin týdně. Ve všech ročnících je krácena 2 hodinová dotace TV na jednu hodinu týdně.

Uvedené skutečnosti jsou porušením § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalitu vzdělávání ve sledovaných učebních oborech, teoretické výuce a řízení ČŠI hodnotí i přes zjištěné nedostatky ještě jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má dlouholetou tradici ve službových oborech. Na další dovybavení školy a zavedení nových učebních oborů je pamatováno dle vyjádření ředitele školy v předpokládaném vývoji SOU a SOŠ SČMSD s.r.o. na léta 2000 až 2004 a Podnikatelským záměrem. Škola má zpracován plán práce na školní rok 1999/2000, kde je zaznamenán časový harmonogram školního roku, který vlastně plní funkci termínovaného kalendáře. Součástí plánu práce na letošní školní rok je i kontrolní a hospitační činnost. Bohužel některé kapitoly plánu práce jsou formální a jejich plnění nebylo zajištěno.

V plánu práce je velmi dobře zpracovaná část o termínech maturitních i závěrečných zkoušek, termínované akce v mimoškolní výchově. Dílčí nedostatky se projevují v kontrolní a hospitační činnosti. I přes tyto skutečnosti hodnotí ČŠI tento bod ještě jako dobrý.

Organizování

Škola má tzv. širší vedení, do kterého jsou kromě ředitele, zástupkyně ředitele a ekonomky písemně jmenováni vedoucí učitelé, a to vedoucí učitel pro všeobecně vzdělávací předměty a vedoucí učitel pro dálkové studium. Širší vedení se schází nepravidelně podle potřeby a podle sdělení vedoucích učitelů je funkční, přestože kompetence vedoucích učitelů nebyly písemně stanoveny a jejich úkoly se objevují pouze v zápisech z pedagogických rad. Nebylo předloženo aktualizované rozdělení kompetencí ani mezi další členy vedení. Existuje pouze záznam staršího data, který současnému stavu neodpovídá.

Organizace vyučování teoretických předmětů odpovídá závazným právním předpisům. Spolupráce s rodiči probíhá běžnou formou rodičovských schůzek a konzultačních dnů. Škola se každoročně zúčastňuje různých přehlídek a soutěží a vydává vlastní informační buletin. Výroční zpráva obsahuje množství informací, ale neobsahuje sebehodnocení školy.

Oblast plánování hodnotí ČŠI ještě jako dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

V operativním řízení využívá ředitel školy vedoucí učitele, především vedoucího učitele pro dálkové studium. Ten odpovídá za organizaci studia i kooperaci vyučujících. Oba vedoucí učitelé uvádějí, že jsou za tuto práci finančně hodnoceni. Kritérií finančního hodnocení pracovníků se ČŠI nezabývala, protože jde o soukromé zařízení, kde jsou pracovníci odměňováni na základě smluvních platů. Konkrétní hodnocení práce učitelů dokládají zápisy z pedagogických rad. Další vzdělávání škola umožňuje pracovníkům podle aktuálních podmínek. Konkrétní plán nebyl předložen.

Motivování pracovníků vzhledem k zjištěným skutečnostem lze hodnotit jen velmi obtížně. Vedení pracovníků ČŠI hodnotí ještě jako vyhovující. .

Kontrolní mechanismy

Vedením školy byl předložen plán kontrolní a hospitační činnosti zpracovaný v obecné rovině, pro všechny složky řízení. V této podobě nebylo možno jeho plnění zkontrolovat.

Podle záznamů v třídních knihách a podle předložených zápisů (podepsaných hospitovaným učitelem) vykonal ředitel školy čtyři a zástupkyně ředitele šest hospitací. Z negativních zjištění jsou vyvozeny závěry a projednány na pedagogické radě.

V třídních knihách jsou záznamy o kontrolách, o kontrolách katalogových listů škola záznamy nevede.

Hodnocení vzdělávací činnosti provádí pouze učitel daného předmětu, vedení školy vlastní testy či prověrky nežadává.

Vytvořený kontrolní systém školy je málo funkční. Jeho nedostatky se projeví při kontrole učebních plánů a hospitacích v rámci odborného výcviku.

Kontrolní mechanismy na této škole hodnotí ČŠI jako nevyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení hodnotí ČŠI ještě jako vyhovující. Citelně slabá místa byla zjištěna v organizaci výuky a kontrole výchovně vzdělávacího procesu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže

Součástí školy podle rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol ze dne 7. ledna 1999 je i domov mládeže, který nebyl předmětem orientační inspekce. V současné době je na DM ubytováno 6 žáků z jiných škol a 9 vlastních. Tento domov mládeže nemá vychovatele. S touto skutečností dle vyjádření ředitele školy jsou seznámeni zákonní zástupci žáků. Žáci mají možnost zakoupit si obědy ve škole. Snídaně a večeře si žáci připravují sami v kuchyňce, která je přístupná pro všechny žáky na domově mládeže.

Stravování žáků a pracovníků školy

V areálu školy je zřízeno odloučené pracoviště pro odborný výcvik učební oboru kuchař - číšník. V rámci odborného výcviku žáci připravují obědy pro zaměstnance a žáky školy. Žáci hradí za obědy ve výši nákupu surovin. Při podávání obědů je zajištěna i obsluha z řad učňů školy v rámci odborného výcviku. Toto školní zařízení není vedeno jako školní jídelna v rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol ze dne 7. ledna 1999.

Přijímání žáků se zřetelem na dosažené předchozí vzdělání

ČŠI provedla namátkovou kontrolu přihlášek přijatých žáků v učebních oborech prodavač pro potravinářské zboží, smíšené zboží, krejčovská a švadlena. Nedostatky, znamenající rozpor s právní normou nebyly zjištěny.

Školní řád

Školní řád obsahuje pravidla vnitřního pořádku školy, ochrany osobních věcí i majetku školy, pravidla bezpečnosti a hygieny práce. Bohužel tento školní řád neobsahuje práva žáků školy a žáci nebyli seznámeni se zásadami a ustanoveními Úmluvy o právech dítěte

Efektivnost využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

V souladu s nařízením vlády č. 321/1998 Sb., předkládá škola vyúčtování státní dotace školskému úřadu. Dotace je využívána na pronájem areálu školy, mzdy a odvody. Další větší položky tvoří vytápění, opravy a údržba objektu. U učebních oborů škola požaduje školné v rozpětí od 600,- až 850,- Kč měsíčně, u studijních oborů je školné cca 1 000,- Kč měsíčně. U učebního oboru švadlena je školné 250,- Kč měsíčně.

Odborné soutěže

Značnou pozornost škola věnuje odborným soutěžím, které pořádají školy stejného zaměření. V letošním školním roce se žáci školy učebního oboru kuchař - číšník a cukrář zúčastnili těchto odborných soutěží:

- Gastrosalon Hronov
- Somelién Brno
- Odborná soutěž kuchař - číšník Šilheřovice
- Gastro junior Děčín
- Bohemia sekt Praha

Ve druhém pololetí školního roku se zúčastní ještě žáci hotelové školy jazykové soutěže v Opavě /únor 2000/ a lázeňského pohárku v Karlových Varech /kuchař - číšník/. Pro žáky vyšších ročníků škola pořádá barmanské kurzy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Učební plány, učební osnovy, tematické plány.
- Rozvrh hodin.

ZÁVĚR

Orientační inspekce se zaměřila na čtyři učební obory a hlavně na zajištění odborného výcviku, kde byly zjištěny závažné nedostatky. Na základě zpracované inspekční zprávy bude muset širší vedení školy zabývat se závěry a přehodnotit kontrolní mechanismy, které deklaruje v plánu práce, bohužel jsou málo účinné. V teoretické výuce je možné konstatovat, že výuka inspektovaných předmětů měla dobrou úroveň.

Na základě zjištěných skutečností hodnotí ČŠI školu celkově ještě jako dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Bartolomej Javorský
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová

V Teplicích dne 20. ledna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy Mgr. Josef Vejvoda	Podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	10. února 2000	06517/00-5031
Zřizovatel	10. února 2000	065 17/00-5031
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly doručeny